

Legnagyobb kincsünk, a víz

**Ismeretterjesztő
a jó csapadékvíz-gazdálkodási gyakorlatokról**

**Települési környezetvédelmi infrastruktúra-
fejlesztések**

*a helyi vízkár veszélyeztettség csökkentése és a környezeti
káresemények megelőzése érdekében.*

**Csapadékvíz-elvezetés
fejlesztése Várgesztesen III.**

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Csapadékvíz-elvezetés fejlesztése Várgesztesen III.

vízvezetés javítása a Várgesztesi tó és a vár - Hegyalja utca térségében

Projekt azonosító száma:

TOP-2.1.3-16-KO1-2021-00034

Várgesztes Község Önkormányzata a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program keretében 273 482 699 Ft Európai Unió támogatásával **megoldja a település csapadékvíz-elvezetését!**

Várgesztes Község Önkormányzata a vízkártételek csökkentése érdekében ütemezetten korszerűsíti a belterületi csapadékvíz elvezető rendszereit. Jelen projekt a III. ütem, mely 2 fejlesztési területen valósul meg.

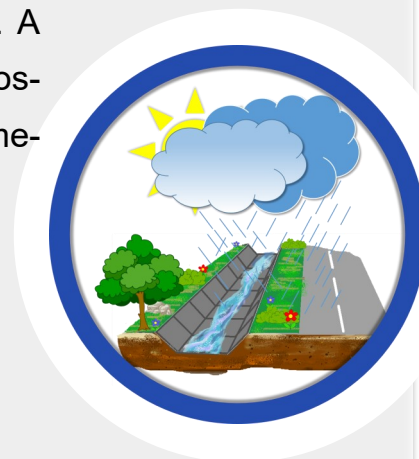
1. Fejlesztési terület: várgesztesi víztározó tó – A várgesztesi víztározó tó medre erősen feliszapolódott, mivel a felette levő vízgyűjtőről nagy csapadékok esetén jelentős mennyiségű hordalék került a tóba. A tó kapacitása jelentősen lecsökkent, nagyobb intenzitású csapadékhullás esetén csak rövid ideig képes tározni a csapadékot, így a befogadó Gesztespatak terhelése növekszik

A víztározó tó eredeti állapotának visszaállítása, és a tó feletti hordalékfogó kibővítése és az e feletti patak meder szakasznak jó karba helyezése időszerű és szükségszerű.

2. Fejlesztési terület: Hegyalja utca – Vár utca csomópont:

A település DNy-i szélén a Vár és a Mészáros hegy felől érkező vizek elvezetésére a Vár utcai árokrendszer hivatott, azonban jelenleg a hegy felől érkező csapadékvíz a Hegyalja utcán átbukik és a lakóingatlanokon keresztül gravitál. A Hegyalja utca–Vár utca csomópontját folyamatosan kimossa, elmosa a csapadékvíz. A Vár utcában a meglévő árokrendszerben a mederlapos burkolat előregedett, az árok keresztmetszete nem biztosított.

Ezért szükséges a Hegyalja utcában a csapadékvíz összefogása és irányítottan a csomópontba terelése és ott a Vár utcai árokba történő szabályozott bevezetése.

Előzetes (tókotrást megelőző) feladatok: Tó feletti patakmeder jó karba helyezése, tómederből kikerülő iszap lerakó helyének kijelölése és ott a terep rendezése, hordalékfogó kibővítése, tó melletti megkerülő árok kiépítése Tómederből hordalék (iszap) eltávolítása: víz leeresztése, mederben levő iszap kiszáritása; iszap szikkasztása, levezető (leszívó) árok építésével, iszap eltávolítása tómederből, deponálása, végül depóniák elterítése és rendezése, tópart és rézsú stabilizálása vízepítési kőből, tó völgyzáró gátján szilárd burkolatú út kialakítása, tó körüli terület és iszap lerakó területének rendezése, lemosódásának megakadályozása (tereprendezés, stb.) Meglévő út stabilizálása: meglévő agyagos burkolat eltávolítása/elszállítása, útalap építése, járófelület kialakítása megfelelő oldaleséssel. Hordalékfogó műtárgy építése: a méretezett hordalékfogó építése a hordalékfogó kitorcollásának kiépítése a levezető meder visszaállításával és annak stabilizálásával, áteresztés építése a Gesztespatakba bevezetés előtt.

A Hegyalja utcában a csapadékvíz összefogása a kiépítendő útburkolat szélén, és irányítottan a csomópontba terelése és ott a Vár utcai árokba történő szabályozott bevezetése. A Vár utca északi oldali árka a csomópont térségében korszerűsítésre szorul, hogy a fejlesztést követően szabályozottan érkező csapadékvíz kártétel nélkül jusson a mélyebben fekvő árokrendszerbe. Hegyalja utca – Vár utca csomópont kiépítése, a csomópont alatt TB mederelemes áteresztés építése TBF típusú vízbeeresztős fedlappal; a Vár utcában a meglévő rossz állapotú árokburkolat elbontása és helyen TB mederelemes árokburkolat kialakítása.

A megfelelő települési környezet hozzájárul az élhetőbb környezet megteremtéséhez, mely javítja a lakosok életminőségét és komfortérzetét. Továbbá a tiszta, jó állapotú környezet javítja a település megítélését a településre érkezők (például temetőbe látogatók, átutazók) körében. Az érintett projektterületen élő lakosok számára is ugyanazon lehetőségek biztosítottak, mint a vízkár által nem érintett lakosok esetében a lakókörnyezet, az infrastruktúra és a biztonság szempontjából.

Miért fontos vizeink védelme?

Jelenleg Földünk teljes vízkészlete 1,4 milliárd km³. Noha a Föld felszínének közel háromnegyedet részét víz borítja, ennek a hatalmas **vízmennyiségnek csak egy része használható fel az emberiség számára**. Mert hogy a teljes vízkészlet 97 %-át a tengerek, óceánok teszik ki. Jórészt tehát emberi fogyasztásra alkalmatlan.

A teljes vízkészletből mindössze 0,003 % bolygónk becsült édesvízkészlete. Könnyebben érzékelhető e csekély mennyiség, ha elképzeljük, **ezer vízcseppből csupán 3 cseppnyi víz édesvíz**. Mi több, ennek is a kétharmad része fagyott állapotban van jelen ^{1;2}.

Az eltűnő vízbázisok és a népességszám növekedése miatt bekövetkező **vízhiány sajnos már az emberiség jelentős részét érinti**. Félelmetes belegondolni, hogy 2025-re (a WHO előrejelzése alapján) az emberek mintegy fele vízhiányos területeken fog élni ³.

VÍZKÉSZLETÜNK **3 %-A**
ÉDESVÍZ, ÉS ENNEK
KÉTHARMADA
FAGYOTT ÁLLAPOTBAN VAN

A vízhiány egyik oka a mindenki számára érzékelhető klímaváltozás. A **klímaváltozás hatásai Magyarországon** is éppúgy észlelhetők, mint a világ többi részén, sőt, hazánk sajnos a legmagasabb sérülékenységi területbe tartozik ^{4;5}.

¹ Szalkay Csilla: *Édesvízért folyó konfliktusok a világban és kialakulásuk lehetőségei Magyarországon*, 2004

² Forrás Vízőrző Civil Hálózat honlapja: *A föld vízkészlete*, 2019

³ Tóth Judit: *Klíma-apokalipszis: 2025-re a Föld lakóinak 2/3-a vízhiánnyal küzd majd*, 2016.12.11

⁴ The United Nations World Water Development Report, 2014

⁵ Környezeti Tanácsadó Irodák Hálózata (Kötháló): *A klímaváltozás hatásai, következményei, és az alkalmazkodás lehetőségei*, 2011

Mindnyájan ismerjük a sokat hangoztatott hatásokat, mint a jégsapkák olvadása, vagy a tengerszint emelkedése. Azonban a klímaváltozásnak számos olyan közvetett hatása is van, amit itthon, akár **saját kertünkben, közvetlen környezetünkben is tapasztalhatunk:**

Szélsőséges időjárási jelenségek (pl. viharok, árvizek, földrengések, hurrikánok, hőség hullámok, erdőégek, aszályok, stb.) gyarapodnak, **kiszámíthatatlanná válik az időjárás**

Az invazív növényfajok és kártevők egyre ellenállóbbak, és ezzel **kiszorítják a haszonnövényeinket**

Termésveszteség, termés kiesés, paraziták okozta károk, ezáltal **költségesebb a gazdálkodás**

Az emberek számára veszélyes **betegségek, járványok** gyarapodnak, az UV-sugárzás erősödik, pollenek gyakrabban váltanak ki allergiát, a frontérzékenység erősödik

Egyes **fajokat fokozottan védenünk kell**, például a méheket a beporzás miatt

Mindazonáltal, **háznk az édesvíz készlet szempontjából szerencsésnek számít** a világ sok más országához képest. Magyarország területe ugyanis nem tartozik a vízhiánnyal érintett térségek közé. Itthon egyelőre ismeretlen a korlátozott vízhozzáférés fogalma.

Éppen ezért sem feltétlenül érezzük égetően fontosnak a vizeink védelmét. Mégis az, hisz vizeink (az esővizet is beleértve) által összeköttetésben vagyunk Földünk összes területével.

Vizeink szennyezése, pazarló használata visszafordíthatatlan károkat okozhat, az ivóvíz csak részlegesen megújuló erőforrásunk.

Mindannyiunknak egyéni felelőssége, hogy tudatosan kezeljük a vízfogyasztásunkat, és odafigyeljünk vizeink állapotára. Erre számos lehetőségünk van, akár a mindennapi rutin, a mezőgazdasági tevékenységek, vagy a fogyasztói döntéseink részeként is. Már akkor is sokat teszünk a **vízpazarlás elkerüléséért**, ha csak annyi vizet használunk mosáshoz, főzéshez, mosakodáshoz, amennyi feltétlenül szükséges, illetve, ha a háztartásokban keletkező szürkevizet újrahasznosítjuk.

Ezen túl, úgy tervezzük a mezőgazdasági munkálatokat, kertjeink gondozását, hogy az a **lehető legkevesebb fölösleges vizet használja** fel, például a csepegtető öntözés előnyben részesítése, az esőztető öntözés elkerülése, az esővíz gyűjtése, kút fúrása a vezetékes víz használata helyett, a gyakoribb talajlazítás, talajtakarás, vagy a növényeink elhelyezése (lejtőhelyzet kihasználása, bakok létrehozása) által.

© The Micro Gardener

A **tudatos vízfelhasználás** része a vizeink védelme, a víztakarékos életmód folytatása, mások ösztönzése a tudatosságra, vagy akár bizonyos termékek vásárlásának csökkentése is. Hisz, vannak olyan termékek, élelmiszerek, amelyek előállításához nagymennyiségű vízre van szükség. Például, egy olyan hétköznapi termék esetében, mint a teafilter. Egy csésze tea előállításához ugyanis 40 liter vízre van szükség. A legvízigényesebb termék listáját azonban a marhahús vezeti; egy kilójához nem kevesebb, mint 16 000 liter víz szükségeltetik ⁶.

⁶ Varga-Sebestyén Benjámín: „Az édesvíz lesz a XXI. század olaja? Hogyan befolyásolhatja a vízkérdés hazánk geopolitikai helyzetét?”, 2018

Miért fontos a lakosok számára a csapadékvíz-elvezetés fejlesztése?

Jövőbeli víz okozta károk elkerülhetők

A vizek helyben tartása fontos környezetünk tisztasága és védelme, a vízpazarlás elkerülése, és a hatékonyabb vízgazdálkodás érdekében. A beruházással elkerülhetők a jövőbeli víz okozta károk, és csökkenthető azok kialakulásának kockázata.

Tisztább és biztonságosabb környezet

Tisztább és biztonságosabb környezetet és szebb utcaképet ad. Ehhez azonban szükséges az is, hogy a városlakók a megépült, megújított csatornarendszert rendeltetés szerint használják, és gondozzák annak környezetét.

Hatékonyabb vízgazdálkodás

Ösztöni a helyi lakosokat a gondozott utcakép megtartására, a környezet tisztán tartására, és a vizek helyben tartásának fontosságára. Ezzel együtt, a hatékonyabb vízgazdálkodás módjaira is, mint a csapadékvíz gyűjtése és felhasználása a háztartásokban, kertekben, amely pénztárcakímélő és környezettudatos.

Hogyan járulhatunk hozzá a fejlesztéssel érintett helyi lakosként a hatékony vízgazdálkodáshoz?

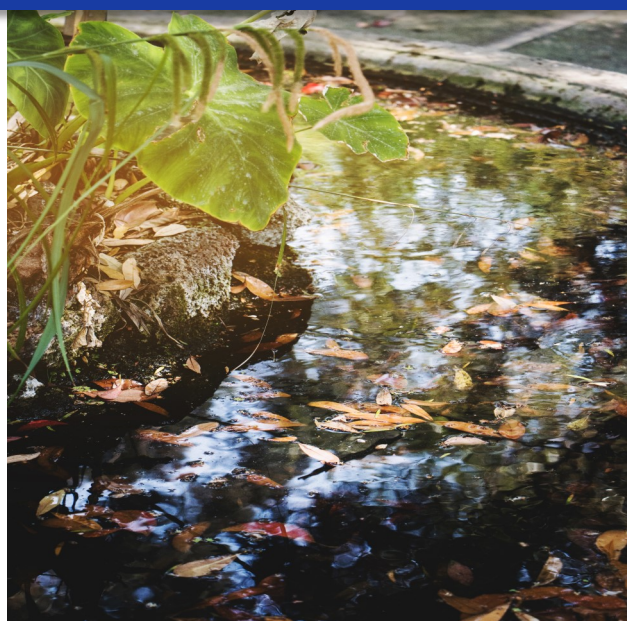
Mindig **tartsuk tisztán** a víz-elvezető árkokat!

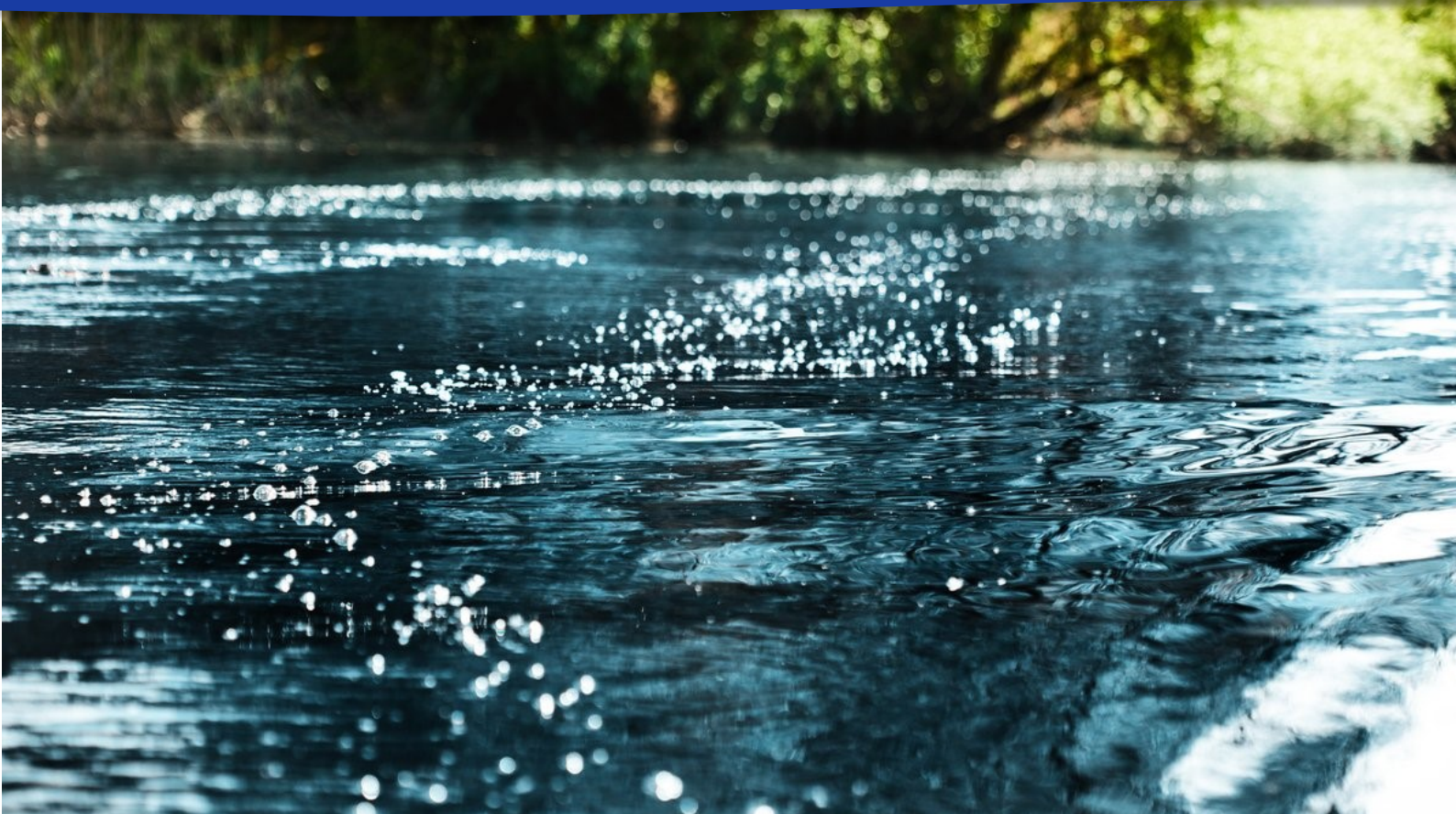
Ápoljuk az **utcaképet!**

Minél **kevesebb vizet igénylő gazdálkodás** folytassunk, például otthonunkban használjuk újra a háztartási vizet, összegyűjtött esővízzel öntözünk, vagy takarjuk a talajt a párologtatás csökkentése érdekében!

Ne öntsünk folyékony hulladékot, esetleg veszélyes hulladékot (permetlé, takarítószer stb.) az árokba, mert ez jelentős környezetszennyezést okozhat!

Ne gyomirtózzuk a csatornapartokat, rézsűket, mert a növényzet nélkül a csatorna könnyebben bemosódik, és a vízszállító képesség jelentősen csökkenhet!

A projekttel, illetve a tervezett szemléletformálási akcióval kapcsolatban kérdés esetén az alábbi elérhetőséghez fordulhatnak:

**VÁRGESZTES KÖZSÉG
ÖNKORMÁNYZATA**

<http://vargesztes.hu/>

2824 Várgesztes, Arany János utca 47.

Telefon: (+36 34) 777 701

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE